

Seurakuntien
LAPSITYÖN
KESKUS ry

KOSKA
pienet
OVAT SUURIMPIA

SEURAKUNTIEN LAPSITYÖN KESKUS
Toimintasuunnitelma 2017

TAUSTAA

Suomen Ev.-lut. Seurakuntien Lapsityön Keskus ry (SLK) on vanhin kirkollinen lapsi- ja perhetyön palvelu-, asiantuntija- ja yhteistyöjärjestö. Sen juuret ovat vuonna 1888 perustetussa Suomen Pyhäkouluyhdistyksessä. Järjestö kehittää ja tukee seurakuntien lapsi- ja perhetyötä sekä osallistuu ja vaikuttaa työhön lasten ja perheiden hyväksi kirkossa ja yhteiskunnassa. Järjestön jäseninä on 316 seurakuntaa, 4 järjestöä ja 26 henkilöjäsentä (tilanne 1.9.2016).

SLK kuuluu valtionapua nauttiviin nuorisotyön järjestöihin ja on opetusministeriön luokittelussa nimetty valtakunnallisten palvelujärjestöjen ryhmään. Toiminnan peruslähtökohtana ovat yhteiskunnan kasvatustyötä koskevat linjaukset ja päätökset. Toiminnan muotoutumista mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti seurakuntien hyväksi suuntaa Kirkkohallituksen kanssa solmittu yhteistyösopimus. Toiminnassa liitytään kirkon strategiaan, Kirkon kasvatuksen linjauksiin ja kehittämissasiakirjoihin sekä niiden teologiseen pohjaan.

SLK omistaa 52,3 prosenttia Kustannusosakeyhtiö Lasten Keskus ja Kirjapaja Oy:n osakkeista ja tuottaa yhdessä sen kanssa korkealaatuista sisältöä lapsille, perheille ja kasvattajille. Yhteistyöstä rakentuu arvostettu, lapsen kokonaisvaltaista kasvua ja hyvää elämää vahvistava sisällöntuottaja ja kehittämiskeskus.

SLK on yksi Suomen Kirkon Seurakuntaopiston perustajataho, ja on siksi mukana Seurakuntaopiston ja Kirkkopalvelujen yhdistymisen kautta syntyneessä uudessa kokonaisuudessa. SLK nimittää yhden Kirkkopalvelujen hallituksen jäsenen, ja SLK:n edustaja on Seurakuntaopiston johtokunnassa. Kokonaisuuden osana on Agricola, jonka toimikunnan puheenjohtajana on SLK:n pääsihteeri. SLK toimii tiiviissä yhteistyössä Kirkkohallituksen sekä muiden kasvatuksen järjestöjen ja toimijoiden kanssa.

Toimintasuunnitelma perustuu vuonna 2012 hyväksytyyn toimintastrategiaan.

TOIMINNAN YDIN

SLK edistää kristilliseltä arvopohjalta lapsen kokonaisvaltaista kasvua, erityisesti hengellisyyttä ja hyvää elämää kodissa, seurakunnassa ja yhteiskunnassa. Tavoite on jaettu seitsemään strategiseen tavoitteeseen. SLK:n arvoja ovat lapsilähtöisyys, dialogisuus ja innovatiivisuus. Toimintarooleja on kolme: kehittäjä, vaikuttaja ja seurakuntien palvelija.

SLK on olemassa, jotta seurakunnilla olisi yhteinen foorumi kehittää lasten kristillistä kasvatusta. Haluamme tukea seurakuntia pitämällä yllä kristillisen kasvatuksen ja yhteiskunnan uskontokasvatuksen asiantuntijuutta sekä kouluttamalla ja tuottamalla materiaaleja.

Valtakunnallisena järjestönä SLK:lla on myös mahdollisuus vaikuttaa asioihin paikallisseurakuntaa laajemmin ja puolustaa sekä lapsen hyvän kasvun edellytyksiä että lapsuutta – niin kirkossa kuin yhteiskunnassa. Haluamme nähdä myös ne lapset, joilla on heikoimmat mahdollisuudet ehjään lapsuuteen. Järjestö osallistuu aktiivisesti yhteiskunnallisten ja kansalaisjärjestöjen toimintaan ja edustaa seurakunnallista näkökulmaa monissa valtakunnallisissa yhteistyöverkostoissa.

TOIMINTATAVAT

Nykytilanteessa järjestön tehtäväkenttä on jaettu sisältövästuiden osalta kahdelle tiimille. Tämä muuttuu, mikäli kasvatuksen järjestöjen yhdistyminen toteutuu 1.1.2017 alkaen. Seurakuntien Lapsityön Keskuksen toiminta sijoittuu uudessa järjestössä osittain varhaiskasvatuksen tiimiin, osittain verkkotyön ja viestinnän tiimeihin. Toiminnan suunnittelussa on otettu huomioon se, että eri järjestöjen suunnitelmat voidaan yhdistää ja toiminta voidaan toteuttaa uudessa tilanteessa mahdollisimman hyvin.

SLK:n nykyiset tiimit ovat seuraavat:

Seurakunta ja koti -tiimin toiminnalla vahvistetaan lapsen kristillistä identiteettiä, kodin ja seurakunnan yhteyttä, seurakuntalaisten aktiivista osallisuutta (vapaaehtoistoiminta) sekä seurakunnan jäsenyyttä. Lapsen spiritualiteetin vahvistamiseksi ja kodin kristillisen kasvatuksen tueksi kehitetään toimintamalleja ja sisältöjä. Seurakuntia ja niiden työntekijöitä tuetaan tässä tehtävässä ja ammatillisessa kehittämisessä. Työssä tärkeää on kristillisen perinteen elävänä pitäminen, ja siihen luodaan ajankohtaista aineistoa ja menetelmiä. Erityisalueina tiimille kuuluvat kaste, lasten ja perheiden jumalanpalveluselämä, musiikki, pyhäkoulu sekä Lastenkirkko-media.

Varhaiskasvatus-tiimi tukee ja kehittää seurakuntien ja yhteiskunnan varhaiskasvatusta, erityisesti uskontokasvatusta. Tämä tarkoittaa työn sisältöjen, toimintatapojen ja rakenteiden kehittämistä sekä seurakuntien työyhteisöjen tukemista. Tehtävä edellyttää lapsen kokonaisvaltaisen kasvun ja spiritualiteetin ymmärtämistä ja siihen liittyvän ajattelun kehittämistä. Työtä kehitetään seurakuntien muutosten keskellä vastaamaan ajankohtaisia haasteita esimerkiksi verkostoyhteistyön kautta. Yhteiskunnan kasvatustyötä tuetaan erityisesti uskonnollis-katsomuksellisen kasvatuksen osalta sekä vaikuttamalla uskontokasvatuksen asemaan yhteiskunnan kasvatusjärjestelmässä. Erityisalueina tiimille kuuluvat päiväkerho, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, perhetyö sovitulta osin (perhekerhot / avoimet palvelut) sekä päivähoiton uskontokasvatuksen tukeminen.

Nykytilanteessa toimintaa suunnittelevat ja toteuttavat lisäksi

* kouluttajakokous, koulutusmarkkinointiryhmä, viestintäryhmä

* lehtien toimitukset.

SLK:n sekä Lasten Keskus ja Kirjapaja Oy:n yhteisistä kysymyksistä sovitaan yhteistyöryhmässä.

Järjestön keskeistä toimintaa ovat koulutusten ja neuvottelupäivien järjestäminen, uusien toimintamallien ja metodien kehittäminen ja edistäminen, materiaalien tuottaminen (lehdet, ohjelmistokokonaisuudet, verkkomateriaalit, kirjat), kehitystyö, vaikuttaminen yhteistyöverkostoissa sekä viestintä.

1 JOHDANTO

1.1 Seurakuntien Lapsityön Keskuksesta Nuori kirkko ry:ksi

Seurakuntien Lapsityön Keskus on vuoden 2017 alkaessa uuden edessä. Järjestö on neuvotellut PTK – poikien ja tyttöjen keskuksen ja Nuorten Keskuksen (NK) kanssa yhdistymisestä, jonka on tarkoitus toteutua vuoden 2017 alusta. Järjestöt tekevät vielä omat toimintasuunnitelmat ja anomukset opetus- ja kulttuuriministeriölle, mutta toimintasuunnitelmat on valmisteltu yhteistyössä siten, että ne voidaan integroida yhteen jäsenkokousten lopullisten päätösten jälkeen.

Mikäli Seurakuntien Lapsityön Keskuksen ylimääräinen vuosikokous tekee 1.12.2016 päätöksen yhdistymisen edellyttämästä sääntömuutoksesta sekä toiminnan, henkilöstön sekä varojen vastaanottamisesta Suomen Poikien ja Tyttöjen Keskus - PTK ry:ltä ja Nuorten Keskus ry:ltä ja nämä tekevät saman sisältöisen päätöksen, syntyy kolmen järjestön muodostama Nuori kirkko ry.

Järjestöjen yhdistymisen tavoitteena on löytää viisain toimintamalli seurakuntien lapsi-, varhaisnuoriso- ja nuorisotyön tukemiseen ja kehittämiseen. Nuori kirkko ry vahvistaa lapsen ja nuoren äänen ja tarpeiden kuulemista seurakuntien toiminnassa ja yhteiskunnallisessa keskustelussa. Yhdistyminen turvaa myös jatkossa nykyisten järjestöjen palvelu- ja kehittämistyön sekä taloudellisen toimintakyvyn. Lisäksi järjestön vaikuttamistyö saa lisää painoarvoa eri verkostoissa.

Ensimmäisen toimintavuoden aikana Nuori kirkko ry:n keskeisimmät toimet ovat järjestöjen toimintojen jatkamisen lisäksi uuden toimintastrategian laatiminen, yhteisen työkuulttuurin löytäminen, yhteisiin toimitiloihin siirtyminen sekä lasten ja nuorten osallisuussuunnitelman laatiminen ja käyttöön ottaminen järjestön omassa toiminnassa.

Nuori kirkko ry:n hallitus käynnistää strategian laatimisen järjestölle toimintavuoden alussa. Ennen uuden strategian valmistumista toimintaa ohjaavat järjestöjen nykyiset strategiat. Yhteistyön kehittäminen korostuu, kun kolmen järjestön jäsenet, luottamushenkilöt ja henkilöstö rakentavat yhteistä toimintakulttuuria ja tulevaisuutta.

**NUORI
KIRKKO**

1.2 Vuoden 2017 toimintaan ja toimintaympäristöön vaikuttavia tekijöitä

Yhdistymisneuvottelujen yhteydessä järjestöjen yhteiseksi toimintaympäristöksi ja haasteiksi todettiin seuraavat asiat:

Yhteiskunnalliset muutokset

- Suomen taloustilanne on hyvin haastava, sote-uudistuksella on laaja vaikutus yhteiskunnan toimintaan, työn haasteet kasvavat, mutta samalla vapaa-ajan arvostus kasvaa.

- Hallituksen Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma pyrkii kokoamaan eri tahojen tarjontaa ja hankkeita ”yhteiselle tarjottimelle”. Seurakuntien kannustaminen mukaan on keskeistä.
- Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden määrä on suuri ja vaatii uusia ratkaisuja koko yhteiskunnalta. Asenteisiin liittyvät kysymykset nousevat voimakkaasti esiin.
- Varhaiskasvatustalouden uudistaminen ja opetussuunnitelmat uudistuvat ja avaavat osittain uudet lähtökohdat myös seurakuntien varhaiskasvatukselle ja yhteistyölle päivähoidon kanssa. Uusi nuorisolaki valmistuu.
- Uskontoon liittyvän ilmapiiri, ja uskontokasvatuksen rooli yhteiskunnan järjestämissä toiminnassa on jatkuvan keskustelun alaisena.
- Yhteiskunnan polarisoituminen jatkuu ja synnyttää köyhyyttä ja syrjäytymistä lapsiperheissä. Työelämä ja perheen yhteensovittaminen on lapsiperheille tärkeää.
- Muuttoliike jatkuu, väestö ikääntyy alueellisesti epätasaisesti.
- Mediamaailman muutos jatkuu ja haastaa kehittämään verkossa tapahtuvaa toimintaa, pelillisyyttä lisääntyy, teknologian merkitys kasvaa yleisesti.
- Kansainvälistyminen jatkuu, monikulttuurisuus ja muun muassa ilmastonmuutoksesta johtuvat globaalit muutokset ovat lasten ja nuorten arkea.

Lasten ja nuorten hyvinvointi

- Valtaosa lapsista ja nuorista voi hyvin (selkeä enemmistö nuorista kertoo olevansa tyytyväisiä elämäänsä: yksinäisyys on vähentynyt ja he viihtyvät koulussa paremmin kuin koskaan, lapsiköyhyys on vähentynyt samoin nuorten ylipaino ja humalajuominen).
- Osa lapsista ja nuorista voi huonosti (sähköisin välinein kiusatuksi tulee joka kuudes nuori, alle 15-vuotiaiden tekemät pahoinpitelyrikokset ovat lisääntyneet viime vuosina, nuorten toimeentulotuen saajien määrä on lisääntynyt, nuorisopsykiatrian potilasmäärät ovat lisääntyneet tasaisesti vuodesta 2006).
- Vaatimustason nousu korostaa pärjäämistä.
- Kulutuskulttuurilla on tärkeä asema lasten ja nuorten elämässä.
- Maahan muuttaneilla lapsilla on tarve kotoutumiseen ja oman perinteen säilyttämiseen. Toisaalta myös ristipaineet kahden kulttuurin välillä ovat haasteellisia.

Seurakuntia koskevat muutokset

- Suomi muuttuu uskonnollisesti ja katsomuksellisesti monimuotoisemmaksi. Monimuotoisuus haastaa evankelis-luterilaisen kirkon aseman ja identiteetin, ja seurakuntien on tuotava esille omaa sanomansa aikaisempaa aktiivisemmin.
- Eri paikkakunnille tulleet turvapaikanhakijat synnyttävät tarpeen kohtaamiseen sekä toimintojen kehittämiseen ja avaamiseen maahanmuuttajia varten.
- Seurakuntien jäsenmäärä pienenee, ja kasteet vähenevät erityisesti suurilla paikkakunnilla.
- Keskustelu seurakuntarakenteen uudistamisesta jatkuu, ja lasten ja nuorten parissa tehtävä työ muuttuu monella tavoin. Lapsen ja nuoren kasvun kaari korostuu, ja työntekijät tarvitsevat tukea muutosten keskellä.
- Kirkolliskokouksen päätös lapsivaikutusten arvioinnista on huomioitava päätöksenteossa. Seurakunnissa kehitetään lapsiasiahenkilöverkostoa sekä lasten ja nuorten osallisuutta.
- Seurakuntien talous kiristyy, ja sillä on vaikutus järjestöjen toimintaan.

1.3 Vuoden 2017 erityiskysymykset

Järjestöfuusio

Nuori kirkko ry aloittanee toimintansa vuoden 2017 alussa erillisten päätösten ja yhdistymissopimuksen mukaisesti. Muutokset koskevat uuden järjestön sääntöjä, hallintorakennetta, taloutta, omaisuutta, organisaatiota, toimipaikkaa ja toiminnan päälinjoja. Uudessa järjestössä nykyisten järjestöjen suunnitelmat integroidaan yhdeksi kokonaisuudeksi jäsenkokousten lopullisten päätösten jälkeen.

Lehti- ja mediauudistus

Pyhäkoululehden ja Pikkuväki-lehden yhdistymisen myötä vuoden alussa ilmestyy ensimmäinen Pieni on suurin -lehti. Lehti palvelee seurakuntien kaikkea työtä lasten ja perheiden parissa ja huomioi sekä työntekijät että vapaaehtoiset toimijat. Lastenkirkko jatkaa sekä lehtenä että verkkosivustona. Lehtien kustantajana toimii Lasten Keskus ja Kirjapaja Oy.

Nuori kirkko ry ottaa aiempaa suuremman vastuun lasten ja nuorten verkkopalveluista, ja lastenkirkon ohjausryhmä pyrkii varmistamaan toiminnan kolmen vuoden aikajänteellä.

Pienten lasten kiusaamisen ehkäisy (PIKI)

Pienten lasten kiusaamisen ehkäisyhanke jatkuu. Hankkeen tuottama kuvakirja lapsille sekä aineistot ohjaajille ja vanhemmille ilmestyivät syksyllä 2016. Pilottivaiheessa mukana oli viisi paikkakuntaa (Ylöjärvi, Orimattila, Kirkkonummi, Leppävirta ja Ilmajoki). Jatkossa hanketta laajennetaan uusille paikkakunnille.

Musiikkitoiminta

Seurakuntien musiikkitoiminta lasten ja perheiden parissa kehittyä ja laajenee. Lasten virsi -kirja on ahkerassa käytössä, kirkkomuskaritoiminta sekä vauvamuskarit lisääntyvät jatkuvasti. Seurakuntien musiikkitoimintaa tuetaan monin tavoin materiaalilla, koulutuksilla ja tapahtumilla.

Neuvottelupäivät

Vuonna 2017 järjestetään laajapohjainen Nuori2017-tapahtuma, joka korvaa Kirkon kasvatuksen päivät. Tapahtumaa suunnitellaan yhteistyössä Kirkon Lapsityönohjaajat ry:n, Kirkon Lapsityön Teologit ry:n, Seurakuntaopiston/Agricolan sekä Kirkkohallituksen kanssa. SLK järjestää Seurakuntien varhaiskasvatuksen neuvottelupäivät Kuopiossa yhdessä Kirkon Lastenohjaajat ry:n, Kirkkohallituksen sekä paikallisten hiippakuntien ja seurakuntien kanssa. Kahtena edellisenä vuonna tapahtuma on ollut "loppuunmyyty". Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan neuvottelupäivät yhdistetään varhaiskasvatuksen neuvottelupäiviin. Muiden neuvottelupäivien järjestäminen jatkuu ennallaan (ks. erillinen koulutuskalenteri).

Reformaation merkkivuosi *Armoa 2017!*

Reformaation merkkivuosi ja sen armo-teema huomioidaan lehdissä, koulutuksissa ja tapahtumissa. Erityisesti tuetaan iltarukousta lasten ja perheiden elämässä.

Toiminnassa liitytään myös kirkon yhteiseen ihmisarvoa korostavaan Suuremman suojassa -teemaan.

2 SLK TUKEE LASTEN, VARHAISNUORTEN JA NUORTEN KASVUA JA OSALLISUUTTA

2.1 Lasten ja nuorten osallisuus vahvistuu

Kaikkea toimintaa suunniteltaessa ja kehitettäessä keskiössä on lapsen osallisuus. Lapsen äänen kuuntelemiseen pyritään kehittämällä sekä suoraan lapsille suunnattua toimintaa että koulutus- ja julkaisu-toimintaa.

Kaikissa sisällöissä huomioidaan ikäkausidaktiikka, lapselle ominainen tapa toimia ja oppia. Toiminnan arvolähtökohtia pyritään jatkuvasti kehittämään lapsen tarpeista ja toiveista nousevien ajatusten pohjalta.

Erityisiä osallisuutta vahvistavia toimintamalleja ovat PTK:n kanssa toteutettava Lapset innovaattoreina -hanke, Lastenkirkko-median lasten toimitus sekä Minecraft-pelimaailman sisällä toimiva Fisucraft.

Lapsivaikutusten arviointi

SLK on mukana lapsivaikutusten (LAVA) arvioinnin seurantaryhmässä, joka seuraa LAVAn käyttöönottoa valtakunnallisesti ja pyrkii tukemaan siinä seurakuntien päättäjiä ja viranhaltijoita. Kirkon verkkosivuille kerätään käytännön esimerkkejä toteutuneista LAVA-prosesseista.

Ohjaustyöryhmä jatkaa kerran vuodessa jaettavan LAVA-teko-palkinnon toteutusmallin ideointia. LAVA-koulutus pyritään suuntaamaan myös muille kuin kasvatuksen työntekijöille.

Tyttöjen ja poikien oikeudet kirkossa

Tyttöjen ja poikien oikeudet kirkossa (TPOK) -työryhmä jatkaa työskentelyään LAVA-seurantaryhmän antamien tehtävien ja omien visioidensa mukaisesti. Valmisteilla on muun muassa lapsiystävällinen seurakunta -konsepti.

Lapsiasiainhenkilöt

Seurakuntien uusille ja jo mukana oleville lapsiasiainhenkilöille järjestetään oma seminaari. Infoa jaetaan lapsiasiainhenkilöille lähetettävässä uutiskirjeessä.

Lapsen oikeuksien sopimus (LOS) -verkostoyhteistyö

SLK osallistuu Lastensuojelun Keskusliiton vetämän viestintäverkoston toimintaan ja edistää seurakuntien suuntaan yhteisen lasten oikeuksien viikko toteuttamista.

2.2 Lasten ja nuorten kasvu ja spiritualiteetti saa tukea

Hengellisyys on merkittävä osa ihmisen identiteettiä. Se nousee esiin ihmisen tavassa luoda suhde omaan itseen, toisiin ihmisiin, luontoon ja korkeampaan voimaan. Uskonnot ja katsomukset ovat kieliä, joilla ihminen kommunikoi näitä suhteitaan. Reformaation merkkivuoden kunniaksi korostamme kansankielisyyttä ja osallisuutta lujittamalla pienten lasten mahdollisuutta kannatella seurakuntaa ja saada tukea omaan kasvuunsa.

Lasten ja perheiden jumalanpalveluselämän kehittäminen

Jumalanpalvelus on kaiken seurakuntatoiminnan ydin ja lapsi Jeesuksen opetuksen mukaisesti siinä keskeisessä asemassa. Vuoden 2017 tavoitteita ovat seuraavat: 1) kullakin seurakunnalla on lasten ja heidän perheidensä vastaanottamiseen selkeä toimintatapa, 2) käytäntö lasten osallistumisesta ehtoollisen viettoon tulee tutuksi, 3) yhä useammassa kirkossa on tila, joka helpottaa lapsen osallistumista messuun, 4) lapsia otetaan aktiivisesti mukaan jumalanpalvelusten suunnittelemiseen ja toteuttamiseen, 5) lasten ja aikuisten tarve prosessimaiseen hengellisen kasvun tukeen tunnustetaan ja sen mahdollistavat käytännöt lisääntyvät.

Tavoitteisiin pyritään koulutusten ja materiaalien (mm. jumalanpalvelusta avaavat jutut Pieni on suurin -lehdessä ja Sunnuntai-sivut Lastenkirkko-lehdessä) myötä. SLK myös osallistuu valtakunnallisiin tapahtumiin ja kehittämishankkeisiin, kuten jumalanpalveluselämän kouluttajien asiantuntijapäiviin.

Musiikkikasvatus

Lapsella tulee olla mahdollisuus musiikilliseen osallistumiseen omien kykyjensä mukaisesti monipuolisesti. Musiikki liitetään myös jumalanpalveluselämään.

Vuonna 2017 jatketaan kokonaisvaltaisen musiikkikasvatuksen kehittämistä. Perheet ja vanhemmat ovat mukana tässä työssä. Kirkkomuskarimateriaali sekä Lasten virsi -kirja ovat käytössä musiikkikoulutusten lisäksi myös muissa varhaiskasvatuksen koulutuksissa ja tapahtumissa. Kirkkomuskaripedagogiikkaa tuodaan julki ja kehitetään edelleen. Seurakuntien kanttoreille tarjotaan oma kirkkomuskarikoulutus yhdessä Kirkon koulutuskeskuksen kanssa.

Kotien kristillisen kasvatuksen tukeminen

SLK:n perinteisen mikkelinpäivän materiaalin painopiste on ilta- ja ruokarukousperinteen elävöittämisessä. Mikkelinpäivän yhteydessä kannustetaan järjestämään iltarukousviikko. SLK pitää esillä Suomen Pyhäkoulun Ystävät ry:n tuottamia ilta- ja ruokarukouskuutiota ja iltarukouspusseja. Tuotteet ovat konkreettinen tapa viedä rukous perheen yhteisiin hetkiin. Vanhemmuuden teesit antavat lisäsisältöä vanhempien kanssa tapahtuvalle toiminnalle, ja Perheen parhaaksi -koulutukset tukevat valmiutta perheiden kohtaamiseen.

Kastekasvatus ja kummiuden tukeminen

SLK levittää, kehittää ja valtakunnallistaa seurakunnissa luotuja kastekasvatuksen ja kummiuden tukemiseen liittyviä käytäntöjä (esimerkiksi Kummin kaa -päivä ja kummiutta tukevat verkkosivut).

Spiritualiteettia tukevat lapsilähtöiset menetelmät ja koulutukset

Godly Play, lattiakuvat, raamattuleikki, pyhät tanssit, rukoushelmet, sadutus, bibliodraamakerronta ovat esimerkkejä menetelmistä, jotka luovat hyviä hengellisen kasvun tiloja ja tilanteita lasten ja aikuisten kesken. Menetelmien kehittämistä jatketaan suomalaisten ja kansainvälisten yhteistyötahojen kanssa. Lattiakuvien ja raamattuleikin osalta tavoitteena on lisätä menetelmän käyttöä yhteiskunnan uskontokasvatuksen menetelmänä. Jälkimmäiseen ilmestyi uusi opas vuonna 2016, ja vuoden 2017 aikana siihen pyritään liittämään koulutuksia erityisesti yhteiskunnan kasvattajille sekä mentoreina toimiville seurakunnan työntekijöille.

Godly Play -menetelmän kehittämisessä aloitetaan yhteistyö Helsingin Tuomiokirkkoseurakunnan, Helsingin hiippakunnan ja alueella olevien seurakunnan ammattiin valmistavien oppilaitosten kanssa. Yhteistyön tavoitteena on saada kokemusta menetelmän säännöllisestä käytöstä lasten kanssa ja siten myös syvempää tietoa menetelmän toimivuudesta.

Varhaiskasvatuksen tunnetaitokoulutukset

Varhaiskasvattajalla on työssään vastuu myös tunnetaitojen opettamisesta. Varhaiskasvatuksen tunnetaitokoulutus auttaa ammattikasvattajaa tunnistamaan oman roolinsa tunnekasvattajana sekä antaa valmiuden kohdata lapsen tunteet, auttaa lapsia tunteiden tunnistamista, ilmaisemisesta ja hyväksymisestä. Koulutukset järjestetään vuonna 2017 tilauskoulutuksina.

2.3 Lasten ja nuorten syrjäytyminen vähenee

Pienten lasten kiusaamisen ehkäisy (PIKI)

Piki-hankkeen materiaalit (PIKI-kuvakirja ja Mun ja sun juttu -ohjaajan materiaali) ovat valmistuneet ja niiden pohjalta tarjotaan koulutusta seurakuntien ja kuntien varhaiskasvattajille. Hanketta pidetään esillä eri kanavien kautta ja verkostoyhteistyössä. Teeman jatkotyöstämistä varten haetaan vuoden aikana rahoitusta. Vanhemmille suunnatun tukimateriaalin työstämistä verkkosivuilla jatketaan.

Vuoden aikana selvitetään, miten PIKI-hanke voisi olla osaltaan tukemassa hallituksen Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaa, jonka yhtenä tuloksena kiusaamisen odotetaan vähenevän varhaiskasvatuksessa ja koulussa vuosina 2019–2025.

2.4 Lasten ja nuorten kasvu yhteiskunnan varhaiskasvatuksessa ja kouluissa saa tukea

Yhteiskunnan kasvatusystyötä tuetaan erityisesti uskonnollis-katsomuksellisen kasvatuksen osalta sekä vaikuttamalla uskontokasvatuksen asemaan yhteiskunnan kasvatusjärjestelmässä.

Valtakunnallinen Vasu 2017 on astunut voimaan, samoin aikaisemmin uudistettu esiopetus suunnitelma (EOPS). Seurakuntien varhaiskasvatukseen tarjotaan informaatiota ja koulutusta Vasun ja EOPSin pedagogisista painotuksista ja oppimisalueista, joiden Minä ja meidän yhteisömme -osassa linjataan varhaiskasvatuksen katsomuskasvatusta. Varhaiskasvatuksen katsomuskasvatuksessa yhteisen tutustumisen kohteena ovat lapsiryhmässä läsnä olevat uskonnot ja katsomukset. Uskonottomuus on mukana ensimmäistä kertaa muiden katsomusten rinnalla.

Vasu 2017 luo tarpeen tarkastella aikaisempaa mentorointiyhteistyötä uusista näkökulmista. Seurakunnille tarjotaan päivitettyä koulutusta yhteistyön kehittämisestä yhteiskunnan varhaiskasvatuksen kanssa. Vuodesta 2017 alkaen järjestetään myös alueellisia, päivähoiton johtajille ja kuntien varhaiskasvattajille suunnattuja koulutuksia katsomuskasvatuksen teemoista. Yhteistyön kehittämistä mentoroinnin osalta yhteiskunnan varhaiskasvatuksen kanssa jatketaan ja yhteistyöstä vastaaville työntekijöiden järjestetään yhteisiä seminaareja sekä Helsingissä että Oulussa. Seminaarit toteutetaan yhteistyössä Seurakuntaopiston ja Kirkkohallituksen kanssa. Alueellista vertaiskoulutusverkostoa tuetaan järjestämällä Katsomustietoisuus varhaiskasvatuksessa -kouluttajakoulutus.

Vasu 2017:n katsomuskasvatuksen avaamiseksi julkaistaan päivitetty Lapsen kaltainen -kirja.

Varhaiskasvatusmessut

Varhaiskasvatusmessuille, joka kerää suuren määrän yhteiskunnan ja seurakuntien varhaiskasvattajia, järjestetään oma kanava uskonto- ja katsomuskasvatuksesta. Messut järjestetään Helsingissä Wanhassa Satamassa 6. lokakuuta.

Virsisiva

Virsisiva on valtakunnallinen, koulujen kautta 3.- ja 4.-luokkalaisten suunnattu hanke. Edellisellä kaudella mukana oli noin 4 500 koululaista.

Tavoitteena on tehdä virsikirjaa koululaisille tutuksi monipuolisella tavalla. Painopisteinä tulevalle kaudella painopisteinä ovat muun muassa reformaation merkivuosi ja Lutherin virret. Samalla liitytään uuteen opetussuunnitelmaan. Sisältö tukee myös tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä myönteisen luokkayhteisön rakentamista.

Virsisivan järjestää SLK yhteistyössä kirkkohallituksen ja PTK -poikien ja tyttöjen keskuksen kanssa. Asiantuntijana mukana on Opetushallitus. Paikallisesti visaa toteuttavat koulut ja seurakunnat sekä osittain hiippakunnat. Visasta on oma hankesuunnitelmansa.

3 SLK TOIMII LASTEN JA NUORTEN KANSSA

Vuoden 2017 toiminta rakentuu vahvasti sekä reformaation merkivuoden että Suomi 100 -juhlinnan ympärille. Tavoitteena on tehdä tunnetuksi luterilaisen kristillisen perinteen erityispiirteitä, erityisesti rukousta ja laulua. Armoa!-teemaan liitytään pienten lasten näkökulmasta. Myös itsenäisyyden juhluvuoden tunnus ”Yhdessä” sopii hyvin sisältöihin.

Yhtenä tavoitteena on vastata maahanmuuttajien ja kantasuomalaisten yhteiseen kotoutumishaasteeseen. Tapahtumien diakoniset tavoitteet liittyvät kaikkeen, mikä jättää lapsia hyvän elämän laidalle: yksinäisyys, taloudellinen ja henkinen köyhyys, sairaus. Tavoitteena on vahvistaa puhetta, joka rohkaisee luottamaan, että omaa paikkaa yhteisössä ei kukaan toinen voi korvata. Tavoitteiden toteutumisen seuraamiseksi erityisesti lapsille luodaan keinoja antaa palautetta osallistumiskokemuksensa merkityksellisyydestä.

3.1 Lapset ja nuoret kokoontuvat leireille, retkille, kursseille ja tapahtumiin

Luovuuden päivät

Luovuuden päivät on SLK:n, Vantaan kulttuuripalveluiden ja PTK:n kanssa yhteistyössä helmikuussa järjestettävä koulutustapahtuma, jonka tavoitteena on tukea seurakuntia reformaation merkivuoden ja Suomi 100 -juhlinnan toteuttamisessa. Koulutuksen yhteydessä järjestetään kaikille avoin iltaohjelma, joka kertoo, millainen merkitys kristinuskolla ja varsinkin evankelis-luterilaisella kirkolla on ollut itsenäisen Suomen historiassa. Tapahtumassa hyödynnetään ”Martin päivän laulut” -projektimateriaalia, joka julkaistaan Pieni on suurin -lehden pyhäkouluilteessä.

Muskarikuorot

Espoossa järjestetään valtakunnallinen muskarikuorojen päivä.

Lapsimessut 2017

Keväisillä Lapsimessuilla Helsingin Messukeskuksessa on viime vuosina ollut yli 60 000 kävijää. Yhtenä järjestäjätahona myös SLK:lla on messuilla oma osasto, jolla hyödynnetään mahdollisuus luoda uusia yhteyksiä varhaiskasvatuksen toimijoiden välillä sekä tavoittaa lapsiperheitä. Lapsimessuille osallistumisen kautta pyritään lisäämään perheiden tietoisuutta seurakuntien varhaiskasvatus- sekä perhetoiminnasta.

3.2 Lapset ja nuoret kohtaavat verkossa

Lastenkirkko-media

SLK seuraa aktiivisesti lasten mediakäyttöön liittyviä kasvatuksellisia tarpeita ja tukee monilukutaitoa. Toiminta rakennetaan ymmärtäen, että lapsen elinympäristö kattaa kodin ja muiden fyysisten ympäristöjen lisäksi myös virtuaalisen tilan. Tavoitteena on, että lasta ympäröi turvallinen maailma, jossa on paljon lämmintä vuorovaikutusta, kiinnostavaa tutkittavaa, leikkiä ja kasvun vaatimaa rauhaa.

Lapsille tarjotaan kattava kristillinen mediaympäristö, joka pitää sisällään kahdeksan kertaa vuodessa ilmestyvän Lastenkirkko-lehden, Lastenkirkko-verkkosivut sekä Minecraft-pelimaailman sisällä toimivan Fisucraft-ympäristön. Lastenkirkko-median toteutetaan SLK:n ja Lasten Keskus ja Kirjapaja OY:n yhteistyönä. Toimintaa ohjaa lähinnä rahoittajatahoista koostuva ohjausryhmä.

Koska toiminnasta vastaavan SLK:n työntekijän työpanos lisääntyy tulevilla toimintakaudella huomattavasti, toimintaa tukevien tahojen kanssa käydään neuvotteluja mahdollisuudesta rahoittaa osa kyseisen henkilön palkasta yhteisistä rahoista.

Vuoden 2017 tavoitteita:

- Verkkosivun sisällöntuotannolle etsitään toimiva toimitustapa ja sivusto palvelee lapsia ja perheitä jouhevasti.
- Tuotetaan erityisesti mobiililaitteissa hyvin toimivia aplikaatioita.
- Lasten toimituksella on keskeinen rooli sisällöntuotannossa.
- Toimintaan on saatu vakituinen digitaalisten sisältöjen toimittaja.
- Ev.-lut. kirkon seurakunnista vähintään kolmasosa on mukana yhteistyössä digitaalisen sisällön tuottamiseksi. Vaihtoehtoisesti rahoitus kanavoidaan Kirkkohallituksen kautta.
- Palvelujen tunnettuus lisääntyy varhaiskasvattajien ja opettajien ja varsinkin perheiden keskuudessa.
- Lastenkirkko-lehden levikki nousee 2016 tasosta 100 kappaleella/ numero.
- Lastenkirkko-media tekee yhteistyötä myös Lastenmaa-lehden kanssa.
- Tekijöiksi saadaan 100 lasta.
- Sivuilla on 10 000–20 000 eri kävijää kuukaudessa, (joulukuussa 50 000), sivustolla on 40 000–80 000 käyntiä kuukaudessa (joulukuussa 100 000).

4 SLK VAHVISTAA OSAAMISTA JA KEHITTÄÄ TOIMINTAA

4.1 Seurakuntien varhaiskasvatuksen työmuotojen tuki

SLK toimii seurakuntien varhaiskasvatuksen sisältöjen, toimintatapojen ja rakenteiden kehittämisen sekä työyhteisöjen tukijana. Tämä nousee lapsen kokonaisvaltaisen kasvun ja spiritualiteetin ymmärtämisestä ja siihen liittyvän ajattelun kehittämisestä. Työtä kehitetään vastaamaan ajankohtaisiin haasteisiin myös verkostoyhteistyön kautta.

Päiväkerhot

Vasu 2017:n myötä päivitetään myös kirkon Varhaiskasvatussuunnitelma (Vake). SLK osallistuu päivittämiseen sekä kirkon kasvatus ja perhetyö -yksikön päiväkerhotyöryhmän työskentelyyn. Sekä päiväkerhon että muun varhaiskasvatuksen profilia ja vaikuttavuutta nostetaan esiin sähköisessä mediassa. Päiväkerhojen toimintaa tukevia koulutuksia järjestetään sekä paikallisesti yhteistyössä Seurakuntaopiston kanssa että alueellisesti seurakuntien tarpeista lähtien. Työtä tukee myös Pieni on suurin -lehti.

Perhelähtöinen toiminta ja perhetoiminnan koulutukset

SLK tukee perhelähtöistä työtettä ja perhetoimintaa koulutusten ja materiaalin kautta. Lisäksi SLK on mukana perhekeskushankkeen yhteistyöverkostoissa ja yhteisissä kehittämistyöryhmissä.

Kehittämisen yhteydessä on alettu puhua perinteisen perhetyön perhetoiminnasta. Perhetoiminnan koulutukset tukevat erityisesti seurakuntien perhetoiminnassa olevia työntekijöitä tekemään seurakuntansa palvelumuotoilua alueen perheiden tarpeita paremmin vastaavaksi.

Pyhäkoulu

Pyhäkoulutoiminnan kehittämistä toteutetaan yhteistyössä Suomen Pyhäkoulun Ystävät ry:n kanssa. SLK:n kouluttaja toimii SPY ry:n sihteerinä ja osallistuu SPY:n strategian 2018–2020 päivitykseen.

Lehtiudistuksessa Pyhäkoululehti muuttuu kaksi kertaa vuodessa ilmestyväksi Pieni on suurin -lehden liitteeksi. Liite toimii pyhäkoulutoiminnan ideapakettina, mutta myös innostaa ohjaajia suunnittelemaan yhdessä lapsen kanssa ja antamaan lapselle mahdollisuuden toimia oman kehitystahdinsa ja temperamenttinsa mukaisesti. Tavoitteena on helpottaa työn yhteistä suunnittelua

seurakunnissa ja tehdä pyhäkoulua entistä näkyvämmäksi varhaiskasvatuksen kokonaisuudessa. Näin seurakuntia rohkaistaisiin tarjoamaan lapsille ja perheille mahdollisimman joustavaa ja ajanmukaista tapaa olla osallisena jumalanpalveluselämässä.

Valtakunnallisen Pyhäkoulusymposiumin tavoitteena vuonna 2017 on madaltaa aitoja pyhäkoulutoiminnan, koululaisten kerhotoiminnan sekä rippikoulun välillä. Paikalle odotetaan entisten osallistujien lisäksi kerhohjoajia ja isosia, joilla on kiinnostusta toimia myös pienten lasten kanssa.

Työyhteisön tunnetaidot

Vuorovaikutustaidot ovat yksi tärkeimmistä varhaiskasvattajan työtaidoista. Sosiaalinen vuorovaikutus, jossa jokainen on osana tiimiä ja työyhteisöä sekä toimii verkostoissa eri organisaatioiden välillä, korostuu myös työelämässä. Vuorovaikutukseen liittyvät tunteet ovat läsnä aina. Tunnetaitokoulutusta tarjotaan vuonna 2017 tilauskoulutuksena.

4.2 Varhaispedagogiikan kehittäminen

Seurakuntien ammatillisen varhaiskasvatuksen tulee olla pedagogisesti laadukasta ja kehittyä ajan mukana. SLK tukee tätä koulutusten, tapahtumien ja julkaisujen kautta. Keskiössä ovat erityisesti osallisuuden ja havainnoinnin teemat sekä tietoisuuden lisääminen. Pohjana ovat uuden varhaiskasvatuslain, esiopetus suunnitelman ja uudistuvan varhaiskasvatussuunnitelman mahdollistamat tavat toteuttaa uskonto- ja katsomuskasvatusta.

Varhaiskasvatuksen neuvottelupäivät

Valtakunnalliset seurakuntien varhaiskasvatuksen neuvottelupäivät järjestetään Kuopiossa yhteistyössä Kirkon Lastenohjaajat ry:n, Kuopion hiippakunnan, Kuopion seurakuntayhtymän, lähialueen seurakuntien, kirkon kasvatus ja perheasiat -yksikön sekä Seurakuntaopiston kanssa. Vuonna 2017 päivien teemana on Kasvokkain. Se keskittyy uuden varhaiskasvatussuunnitelman keskeisiin painopistealueisiin lapsen osallisuudesta ja lapsilähtöisestä varhaiskasvatustoiminnan suunnittelusta. Osallistujatavoite on 400.

4.3 Materiaalituotanto

Yhteistyössä Lasten Keskus ja Kirjapaja Oy:n kanssa vuonna 2017 valmistuvat seuraavat julkaisut:

Lauluja lapsikuorolle III: Raamattulauluja
Lauluja lapsikuorolle IV: Lasten virsi -sovituksia
Urkutarinoiden kirja
Lapsen kaltainen (päivitetty versio)

Tämän lisäksi SLK julkaisee virikemateriaalia mikkelinpäivään ja iltarukousviikkoon sekä Koulutuskalenterin 2018.

4.4 Lehdet

Pieni on suurin

Pikkuväen ja Pyhäkoululehden yhdistymisessä syntyvä Pieni on suurin -lehti kehittää ja palvelee seurakuntien varhaiskasvatusta. Se tukee sekä ammattikasvattajien että vapaaehtoisten työtä seurakunnassa, ja sen sisältö kattaa seurakunnan eri toimintamuodot lasten ja perheiden parissa. Lehti tukee myös kodin kristillistä kasvatusta ja lapsen turvallista kokonaiskehitystä.

Lehti yhdistää uusinta teologiaa ja pedagogiikkaa avoimella, avaralla, raikkaalla ja uudistavalla tavalla. Se on arjen työn apuväline sekä kehittämisen, inspiraatio ja motivaatio lähde.

Edellisen lisäksi lehti rakentaa yhteyttä yhteiskunnan varhaiskasvatukseen. Se edistää yhteistyötä, jossa kirkko on mukana avointen varhaiskasvatuspalveluiden järjestäjänä sekä tukee yhteiskunnan varhaiskasvatuksessa erityisesti uskontokasvatusta.

Lehti on SLK:n julkaisu, ja osa sen toiminnallista kokonaisuutta. Lehden kustantaja on Lasten Keskus ja Kirjapaja Oy.

Lastenkirkko

Lastenkirkko-lehti on osa Lastenkirkko-mediaa (ks. kohta 3.2).

Kirkkomusiikki

SLK on yksi Kirkkomusiikki-lehden julkaisijoista. SLK:lla on jokaisessa numerossa on palsta.

4.5 Neuvottelupäivät, tapahtumat ja painopistetyöskentelyt

Nuori 2017

Vuonna 2017 SLK on mukana nuoriso - ja kasvatustalon ammattitapahtumassa Nuori 2017. Tapahtuman tavoitteena on vahvistaa osallistujien tietoja ja taitoja, antaa oivalluksia sekä käsitellä ajankohtaisia aiheita niin toimialan sisältä kuin laajemminkin yhteiskunnallisesti.

Suuri ammattitapahtuma järjestetään nyt toista kertaa. Osallistujina on kuntien, seurakuntien ja järjestöjen nuorisotyöntekijöitä, työpaja-ammattilaisia, varhaiskasvatuksen ja perhetyöntekijöitä, nuorisotoimenjohtajia, virkamiehiä ja alan tutkimusta tekeviä nuorisotutkijoita sekä alan opiskelijoita. Mukaan odotetaan noin 2 500 osallistujaa.

Tapahtuman järjestävät yhteistyössä Suomen Nuorisoyhteistyö – Allianssi, Kirkkohallituksen kasvatustalon ja perheasiat, Valtakunnallinen työpajayhdistys ja Nuorisotutkimusseura. Paikallisia kumppaneita ovat Tampereen kaupungin nuorisopalvelut, Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä ja Tampereen yliopiston yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikön sosiaalitieteiden tutkinto-ohjelman nuorisotyön sekä nuorisotutkimuksen opintosuunta. SLK on yhteistyössä Kirkon Lapsityönohjaajat ry:n, Kirkon Lapsityön Teologit ry:n ja Kirkkohallituksen kanssa suunnittelemassa ja toteuttamassa erityisesti kirkon varhaiskasvatuksen työntekijöille suunnattuja ajankohtaisia työpajoja ja luentoilaisuuksia.

Kirkkopäivät

Valtakunnallisilla Kirkkopäivillä toukokuussa SLK nostaa esiin pyhäkoulutoiminnan ja iltarukouksen sekä esittäytyy kirkkotorilla. Erityisesti perheille suunnattu konsertti toteutetaan turkulaisten ja lähiseutujen seurakuntien lapsikuorojen kanssa.

Kirkon musiikkijuhlat

Valtakunnalliset kirkon musiikkijuhlat järjestetään 19. – 21. syyskuuta Helsingissä. SLK:lla ei ole ohjelmavastuita. Lasten virttä, kirkkomuskaria ja muuta aineistoa, sekä järjestön kyseistä toimintaa, pidetään esillä tapahtuman myyntinäyttelyssä mahdollisesti Lasten Keskus ja Kirjapaja Oy:n kanssa.

SuomiAreena

Ev.-lut. kirkko on vuonna 2017 yksi SuomiAreenan pääyhteistyökumppaneista. Järjestöfuusiota ennakkoiden tapahtumaan on haettu ohjelmapaikkaa teemalla ”Nuoret reformaattorit – millaiseen muutokseen lapset ja nuoret haastavat kirkkoa?” Mahdollisen uuden järjestön näkyvyyttä vahvistetaan kansalaistorille varattavalla paikalla.

Reformaation merkkivuosi

SLK osallistuu reformaation merkkivuoteen nostamalla esiin erityisesti iltarukousta. Iltarukousviikon 1.–8.10. viettoon tuotetaan materiaalia.

Rauha kirkon kasvatuksen teemana vuosina 2018–2019

Valmistaudutaan Kirnu-yhteistyössä kirkon kasvatuksen yhteiseen teemaan.

5 SLK VAIKUTTAA LASTEN JA NUORTEN HYVÄN ELÄMÄN EDELLYTYKSIIN KIRKOSSA JA YHTEISKUNNASSA

Lapsen ja perheen hyvän elämän tukeminen on keskiössä tehtäessä lasta ja perhettä koskevia ratkaisuja. Sitä pidetään esillä myös julkaisu- ja koulutustoiminnassa sekä lapsille, perheille ja varhaiskasvattajille suunnatuissa tapahtumissa.

5.1 Viestintä ja vaikuttaminen

SLK:n viestinnän tavoitteena on sekä tehdä tunnetuksi järjestön tavoitteita, toimintaa ja palveluita, että toimia lasten ja perheiden hyvän elämän edistäjänä ja seurakuntien varhaiskasvatuksen äänitorvena.

Yhteyksiä ja yhteistyötä seurakuntien tiedottajien, kirkollisen ja muun median sekä Kirkon tiedotuskeskuksen kanssa jatketaan ja vahvistetaan. Järjestöllä on edustaja kirkon vahvuudet -työryhmässä sekä lapsen oikeuksien päivän viestintäverkostossa. Järjestön sisäisen viestinnän keskeisiä kanavia ovat muun muassa yhteinen yammer-alusta, intranet (yhteinen Lasten Keskus ja Kirjapaja Oy:n kanssa), keskeisellä paikalla näkyvä, päivittyvä ilmoitustaulu sekä työ- ja tiimikokoukset.

Mikäli järjestöfuusio toteutuu, iso osa vuoden 2017 viestintäresursseista tarvitaan uuden järjestön brändin rakentamiseen ja tunnetuksi tekemiseen eri viestintävälineiden ja tapahtumanäkyvyyden kautta. Toimintakauden aikana on luotava verkostoja ja vahvistettava jo olemassa olevia. Lisäksi sisäiseen viestintään on rakennettava yhtenäinen, toimiva käytäntö ja toimintakulttuuri.

Mahdollisesti syntyvä Nuori kirkko ry pyrkii vaikuttamaan viestinnällään seurakuntien varhaiskasvatukseen, varhaisnuorisotyön ja nuorisotyön kannalta keskeisiin kysymyksiin. Tätä tehtävää toteutetaan toimimalla laaja-alaisesti erilaisissa seurakuntien kasvatustyön sekä lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien tahojen verkostoissa, tapahtumanäkyvyydellä ja tarjoamalla asiantuntija- ja mielipidekirjoituksia eri medioihin.

Jos yhdistyminen tapahtuu, järjestön vaikuttamismahdollisuudet kasvavat, kun vapautuvia resursseja voidaan suunnata muun muassa vaikuttamistyöhön. Aiempaa laajapohjaisemman järjestön ääni saanee myös lisää painoarvoa yhteistyöverkostoissa.

5.2 Kotimainen yhteistoiminta

Nuori kirkko ry ja sen yhteistyökumppanit

Nuori kirkko ry jatkaa kaikkien yhdistyvien järjestöjen yhteistyötä eri tahojen kanssa. Yhteistyösuhteet ja yhteistyön muodot päivitetään uuden tilanteen mukaisiksi.

Kirnu

Kirnu-yhteistyötä jatketaan Suomen Lähetysseuran, kirkon kasvatus ja perheasiat -yksikön sekä Kirkkohallituksen ruotsinkielisen työn kanssa. Johtajat tapaavat kuukausittain. Monet työryhmät suunnittelevat ja toteuttavat eri osa-alueiden toimintaa. Yhteistyötä tehdään neuvottelupäivien ja kasvatuksen verkostokokouksen valmistelussa sekä koulutuksen suunnittelussa ja koordinoinnissa. Lapsivaikutusten arviointia ja lapsiasiahenkilöiden toimintaa edistetään yhdessä. Kehittämisasiakirjojen pohjalta tuetaan seurakuntien toiminnan suunnittelua muuttuvassa toimintaympäristössä.

Kirkkohallitus

Yhteistyö Kirkkohallituksen kanssa pohjautuu yhteistyösopimukseen. Toiminnan yksityiskohdista ja työnjaosta sovitaan vuodelle 2017 solmitussa sopimuksessa. Kirkkohallituksen toiminnallisen osaston kanssa tehdään yhteistyötä Kirkko ja järjestöt -neuvottelukunnassa sekä laajojen linjausten ja kannanottojen, koulutus- ja materiaalisuunnittelun sekä neuvottelupäivien järjestämisen osalta.

Kirkkopalvelut, Seurakuntaopisto/Agricola

SLK tekee tiivistä yhteistyötä Seurakuntaopisto/Agricolan kanssa. Laajaa yhteistoimintaa jatketaan erityisesti koulustoittoiminnan osalta. Vuoden 2017 koulutustarjonta näkyy Koulutuskalenterissa.

Muut kirkolliset yhteydet

Hiippakunnat ovat perinteisesti tärkeä yhteistyötaho kasvatuskenttää koskevissa suunnitelmissa sekä koulutuksen ja neuvottelupäivien järjestämisessä. Hiippakunnat ovat myös ehdottaneet alueensa edustajaa jäseneksi SLK:n neuvottelukuntaan. Viime vuosina myös johtokunnan jäsenistä vähintään yksi on ollut hiippakuntasihtööri.

SLK osallistuu kasvatuksen verkostokokouksen valmisteluun, jossa mukana ovat kirkon kasvatus ja perheasiat -yksikkö, hiippakunnat, seurakunnat ja Kirnu-järjestöt.

Yhteiskunnalliset yhteistyötahot

Valtakunnallisten palvelujärjestöjen ryhmään sijoitettu SLK saa vuosittaisen toiminta-avustuksen opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Järjestön toiminta liittyy lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelmaan sekä lapsen oikeuksien sopimukseen. Pääsihteeri on Lastensuojelun Keskusliiton hallituksen jäsen, ja SLK:n edustaja on myös liiton ehkäisevän työn neuvottelukunnassa.

Pienten lasten kiusaamisen ehkäisyhankkeessa (PIKI) ovat mukana yhteiskunnallisista järjestöistä Lastensuojelun Keskusliitto, Mielenterveyden keskusliitto, Invalidiliitto ja Yhteiset Lapsemme. Opetushallituksen ja alakoulujen kanssa tehdään yhteistyötä mm. Virsivisan ja Lastenkirkko.fi-palvelun osalta.

5.3 Kansainvälinen yhteistoiminta

Vuonna 2017 kansainväliset tapahtumat pyörivät reformaation merkivuoden ympärillä. Vuoden aikana huomioidaan kansainväliset virikkeet erityisesti Saksasta. Verkostojen ylläpitämiseksi varaudutaan osallistumaan yhteen kansainväliseen reformaatiota käsittelevään tapahtumaan.

SLK osallistuu myös pohjoismaiseen pyhäkouluyhteistyöhön ja lähettää edustajansa vuosittaiseen kokoukseen.

SLK on mukana Euroopan kristillisen kasvatuksen ECCE-konferenssin valmisteluprosessissa. Seuraava konferenssi pidetään vuonna 2018. Näissä yhteyksissä kehitetään erityisesti lasten kasvuun ja spiritualiteettiin liittyviä asioita. Viron kirkkoon ja kirkollisiin järjestöihin pidetään yhteyttä neuvottelujen ja koulutustoiminnan merkeissä.

6 HALLINTO JA TALOUS

6.1 Jäsen seurakunnat ja -yhteisöt

SLK:lla on jäseninä 316 seurakuntaa, 4 jäsenjärjestöä (Kirkon Lapsityönohjaajat ry, Kirkon Lastenohjaajat ry, Kirkon Lapsityön Teologit ry ja Suomen Pyhäkoulun Ystävät ry) sekä 26 henkilöjäsentä (joista 19 ainaisjäsentä).

SLK:n, samoin kuin tulevan Nuori kirkko ry:n, toiminnan tärkeä osa on seurakuntien työn tukeminen. Toiminnan kehitystyö, julkaisut, koulutukset ja neuvottelupäivät tähtäävät tähän. Jäseniltä toivotaan palautetta toiminnasta. Suurten seurakuntien ja seurakuntayhtymien edustajia tavataan omassa neuvottelussa kerran vuodessa. Seurakunnilta pyydetään edustajia eri työryhmien työskentelyihin ja tapahtumien järjestelyihin.

Järjestöjen yhdistyessä tavoitteena on, että kaikki järjestöjen nykyiset jäsenet ovat myös Nuori kirkko ry:n jäseniä ja mukaan saadaan myös uusia tahoja. Yhdistymisen seurauksen tulevassa Nuori kirkko ry:ssä onkin uusia jäsenyhteisöjä ja piirijärjestöjä.

6.2 Hallinto

SLK:n ylin hallinnollinen elin on kerran vuodessa kokoontuva jäsenkokous. Yhdistyksen hallituksena toimii johtokunta, joka kokoontuu keskimäärin kuusi kertaa vuodessa. Lisäksi on hiippakunnittain valittu neuvottelukunta, joka viime vuosina on kokoontunut kaksi kertaa vuodessa.

Mikäli jäsenkokoukset päättävät järjestöjen yhdistymisestä, hallinto muodostetaan yhdistymissopimuksen mukaisesti ja hallinto toimii uusien sääntöjen pohjalta. Jäsenkokous pidetään kolmen vuoden välein. Välivuosina valtuusto kokoontuu kaksi kertaa vuodessa ja hallitus kokoontuu tarpeen mukaan.

6.3 Henkilöstö

1.1.2017 nykyisessä SLK:ssä työskentelee 9 henkilö (8,6 henkilötyövuotta). Osa taloudenhoidon, asiakaspalvelun ja ICT:n töistä toteutetaan yhteistyössä Lasten Keskus ja Kirjapaja Oy:n kanssa.

Yhdistymisen toteutuessa henkilöstöä koskevat asiat neuvotellaan ja sovitaan uudelleen. Järjestöjen nykyiset työntekijät jatkavat Nuori kirkko ry:ssä ns. vanhoina työntekijöinä. Tulevassa järjestössä SLK:n nykyisistä henkilöistä neljä työskentelee varhaiskasvatuksen tiimissä, yksi lasten ja nuorten verkkopalveluissa, yksi viestinnässä, kaksi hallinto- ja tukipalvelutehtävissä ja yksi osa-aikainen aulapalvelussa. Työntekijät osallistuvat lisäksi ikäkausirajat ylittäviin työryhmiin. Uuden järjestön muotoutuminen antaa mahdollisuuden katsoa kokonaisuutta uudella tavalla, jolloin mahdolliset henkilöstömuutokset voidaan kohdistaa oikeisiin kohtiin.

Koko työyhteisön kokouksia pidetään tarpeen mukaan. Tiimit ja työryhmät kokoontuvat säännöllisesti. Henkilökunnan virkistys- ja työtoimintaa järjestetään yhdessä Lasten Keskus ja Kirjapaja Oy:n kanssa. Työntekijöiden työterveydenhoidosta on sopimus Diacor Oy:n kanssa.

6.4 Talous

SLK:n tulot ovat muodostuneet kolehdeista, jäsenmaksuista, koulutustoiminnan tuotoista, avustuksista sekä omasta varainhankinnasta. Avustuksista merkittävin on ollut opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä yleisavustus, jonka toivotaan vuonna 2017 olevan 245 000 euroa. Kirkkohallituksen myöntämän virallisen kolehdin tuotoksi arvioidaan 90 000 euroa ja harkinnanvaraisen suosituskolehdin odotetaan tuottavan musiikkikasvatukselle 20 000 euroa. Kirkkohallitukselta saataneen yleisavustusta 68 000 euroa.

Koulutustoiminnan tuotot ovat seurakuntien taloustilanteen vuoksi laskeneet. Vuodelle 2017 on kuitenkin suunniteltu uusia koulutustuotteita ja markkinointiviestintään panostettu, joten tuotoiksi on budjetoitu 228 000 euroa. SLK:lle kertyisi jäsenmaksutuottoja 66 000 euroa sekä vuokratuottoja 100 200 euroa. Sijoitustoiminnan muita tuottoja on budjetoitu sijoitusomaisuudesta 30 000 euroa. Näiden lisäksi keskustuomiston tuotoissa näkyvät Lasten Keskus ja Kirjapaja Oy:ltä saatavat julkaisutoiminnan royalty-korvaukset yhteensä 29 000 euroa.

Talousarvio pitää sisällään taloushallinnon järjestelmän uudistamisen sekä kirjanpidon osittaisen ulkoistamisen kustannukset 23 000 euroa.

Virsisan toteuttamiseen on varattu 6 900 euroa.

Talousarviossa on myös huomioitu Lasten Keskus ja Kirjapaja Oy:n kanssa osittain yhteistyössä toteutettujen töiden (asiakaspalvelu, ICT-palvelut, henkilöstön kehittäminen sekä taloushallinto) kustannusvaikutukset.

Järjestöjen mahdollisesti yhdistyessä vuoden 2017 alussa on taloutta tarkasteltava erikseen uuden kokonaisuuden mukaisesti.

6.5 Lasten Keskus ja Kirjapaja Oy

SLK on ollut suurin Lasten Keskus ja Kirjapaja Oy:n osakkeenomistaja. Järjestöjen mahdollisesti yhdistyessä Nuori kirkko ry omistaisi tällöin 55 % yhtiön osakkeista.

Yhtiön toimintaa johtaa hallitus, johon SLK on nimittänyt kolme kuudesta jäsenestä. Heistä yksi, SLK:n pääsihteeri, toimii puheenjohtajana. Hallitus päättää kustantamon strategiasta ja tärkeimmistä asioista.

Eryteisesti lastenkirjat, seurakuntien kasvatustyön materiaalit ja kustantamon lehdet tukevat suoraan SLK:n työtä. Muita kustantamisen alueita ovat muu seurakunnallinen materiaali, yleinen kirjallisuus ja oppimateriaalit, joiden osuus kasvaa tulevina vuosina opetussuunnitelmaudistuksen vuoksi.

SLK toimii osakeyhtiön kanssa samoissa toimitiloissa, ja yhteistyötä tehdään julkaisujen, henkilöstöhallinnon, taloushallinnon, tietojärjestelmien ja asiakaspalvelun osalta. Järjestöjen yhdistyessä näiden toimintojen toteutus sovitaan uuden konsernin kokonaisuudessa.

6.6 Kirkkopalvelut ja Seurakuntaopiston Säätiö

SLK on yksi Kirkkopalvelujen ja Suomen Kirkon Seurakuntaopiston Säätiön taustatahoista, ja sillä on sääntöpohjainen yhteys näiden kanssa. SLK valitsee yhden edustajan kummankin hallitukseen, ja pääsihteeri hoitaa tätä tehtävää vuodelle 2017 ulottuvalla toimikaudella. SLK:lla on edustaja myös Seurakuntaopiston oppilaitoksen johtokunnassa. Lisäksi pääsihteeri toimii Seurakuntaopiston yhteydessä olevan Agricolan

toimikunnan puheenjohtajana. Toimikunta antaa mahdollisuuden laajaan yhteistyöhön kirkollisen kasvatuksen saralla kirkon kasvatus ja perheasiat -yksikön, Kirkon koulutuskeskuksen, Kirkkopalvelujen ja Seurakuntaopiston kanssa.